

VIKO – JAUNIMUI IR ŽEMĖS ŪKIUI

Kraštovaizdžio dizaino studijos – siekiantiems kurti estetišką aplinką

Doc. dr. Rimantė KONDRATIENĖ
VIKO Kraštovaizdžio dizaino studijų
programos koordinatorė

Sunku būtų surasti kitą tokią įvairialypę specialybę, kai vienu metu reikia būti ir menininku, ir botaniku, bet taip pat būtinas ir inžinerinis mąstymas. Vilniaus kolegijos (VIKO) Kraštovaizdžio dizaino studijų programa – vienintelė Vilniaus regione rengianti kraštovaizdžio dizaino specialistus su aukščiau išsilavinimu – jau daugiau kaip 20 metų pritraukia studijuoti ne tik jaunimą, bet ir gyvenimo patirties jau turinčius įvairiausių profesijų atstovus iš visos Lietuvos. Studijų programa skirta tiems, kurie nori išmokyti kurti šiuolaikišką estetišką aplinką, ir labai tinka turintiems meninių polinkių, besidomintiems aplinkotvarkos dizainu, projektavimu, mėgstantiems puoselėti augalus.

Vilniaus kolegijos Kraštovaizdžio dizaino studijų programos koordinatorė doc. dr. Rimantė Kondratienė.

Kraštovaizdžio dizaino studijų programa savo prigimtimi yra triilypė, joje racionali pradai – biologinis bei inžinerinis – susijungia su iracionaliuoju – meniniu. Dar būtų galima pridėti ir ketvirtą veiklos sritį – nuosavo verslo valdymą, nes daliai kraštovaizdžio dizainerių profesinė veikla perauga į sėkmingai veikiančią įmonę.

Nuo kitų studijų, pvz., kraštovaizdžio architektūros, studijos VIKO skiriasi tuo, kad čia orientuojamasi labiau į privačių erdvių – gyvenamųjų namų, sodų – aplinkos dizaino kūrimą, o ne skverų, parkų ar urbanistinių zonų. Taip pat čia labiau susitelkiama ties būsimosios specialisto praktinių įgūdžių formavimu ir labai konkrečių profesinių žinių suteikimu.

Kokios priežastys atveda studentą į auditoriją VIKO?

Vienus sudomina dėl jau turimos mėgėjiškos želdinimo patirties, o kitus atveda sąmoningas noras tapti profesionalu. Turėti nuosavą, kad ir nedidelį, skly-

pą prie namų yra dažnos lietuvių šeimos siekiama, ir ši tendencija vis stiprėja. Tam tikrais gyvenimo etapais gyventojai noriai įsitraukia į savojo sodo kūrimą (nors paprastai patys atlieka tik želdinimo darbus), ir ilgainiui šis užsiėmimas tampa jiems maloniu hobiu. Tačiau darbui su gamtine medžiaga ne daug kas yra tinkamai pasirengęs. Todėl be specialių žinių tokioje saviveikloje neretu atveju neišvengiama nesėkmė. Galbūt daug kam nuskambės netikėtai, tačiau tinkamai pasodinti ar prižiūrėti augalus nėra labai paprasta. VIKO suteikiamos visos kraštovaizdžio dizaineriui būtinos agronomijos, dendrologijos (smedėje augalai: medžiai, krūmai, krūmokšniai), žolinių augalų (gėlininkystės), želdinių priežiūros, kraštovaizdžio dizaino ir kitos reikalingos žinios.

Pokyčių yra ir čia

Situacija keičiasi, nes kylant pragyvenimo lygiui, intensyvėjant gyvenimo tempui, šiuolaikinėje visuomenėje galutinį rezultatą gauti neatidėliotinai tampa norma, taip pat ir gyvenamosios aplinkos tvarkyme. Tokiais atvejais jau kviečiami kraštovaizdžio dizaino profesionalai, kiekvienam unikaliam vietovės atvejui gebantys rasti tinkamiausius funkcinio planavimo, technologinius-inžinerinius ir estetinius sprendimus. Susiklosčius palankioms aplinkybėms, netgi įprastinį, neišskirtinį sklypą dizaino profesionalai gali paversti nepakartojamu ir stilingu aplinkos ar kraštovaizdžio dizaino meno kūrinium. Ir, beje, ne vieną dizainerį ši veikla įtraukia tiek, kad kraštovaizdžio dizainerio profesija tampa jau nebe darbine veikla, o tiesiog gyvenimo būdu. Žinomos kolegijos absolventų sėkmės istorijos yra uždegantys pavyzdžiai studentams.

Kodėl verta studijuoti?

Savaime suprantama, kad muzikos sau patys tikrai neku-

Su studentais patirtimi dalijasi žinomas japoniškų sodų kūrėjas Kęstutis Ptakauskas.

riame, o jei prireikia dailės kūrinio – ieškome meno galerijose. Ir nors dažai ar drobė būtų nepalyginamai paprastesnė medžiaga negu gamtinė medžiaga, tačiau puikiausias želdinių kompozicijas susikurti, kaip dauguma yra įsitikinę, lengvai gali ir patys, t. y. savarankiškai. Ir net jei tokia veikla savininką labai džiugina, visgi mėgėjiškas rezultatas vargu ar prilygs profesionalaus kraštovaizdžio dizainerio darbui! Parinkti ir suderinti akmens riedulius į paprasčiausią, bet estetišką kompoziciją – netgi tam reikia tam tikro supratimo, kaip tai daroma ir ką tai reiškia, taip pat būtini ir specialūs įgūdžiai.

Daugeliui nėra žinoma, o neįgudusi akis to ir nepastebės, bet profesionalus kraštovaizdžio dizaineris, kurdamas sklypo aplinką, išdėstydamas želdinius ir kt. (mažosios architektūros objektus), ypač dėmesingai formuoja erdves, jų tarpusavio santykius, ir taip kuria visuminę erdvinę kompoziciją. Esminė

darbo medžiaga yra erdvė, kurią jis valdo, o želdiniai – priemonė erdviniam tikslui pasiekti. Taigi, norint suvokti pačią kraštovaizdžio dizainerio darbo metodo esmę, būtinos gilesnės kompozicijos teorijos studijos ir praktiniai architektūrinio komponavimo įgūdžiai, formuojami padedant patyrusiems dėstytojams. Su jų pagalba taip pat randami keliai ir kitas profesines paslaptis.

Stilias problema

Akivaizdu, kad ir viešųjų, ir privačių erdvių sutvarkymo estetinė kokybė Lietuvoje (ir ne tik) pastaraisiais dešimtmečiais pastebimai kito. Dizaino (ne tik kraštovaizdžio dizaino) madų kaitaliojimas išderino estetinį skonių. Pradedančiam dizaineriui tai kelia klausimų (uždavinių) – kaip tinkamai pasirinkti dizaino stilių, nepasiduoti trumpalaikio mados klyksmo žavesiui? Kadangi kraštovaizdžio dizaino objektas kaip meno kūrinys pilnai atsiskleidžia tik ilgame laiko periode, ši aplinkybė nuolatos kelia dar ir kitą klausimą – kaip vis neatsilikti nuo gyvenimo? Nors estetinių orientyrų neapibrėžtumas visada išliks, tačiau kolegijoje suteikiamos dizaino raidos žinios įgalina skirti pelus nuo grūdų, numatyti bent jau artimesnes perspektyvas ir savo sprendiniuose atsiriboti nuo tų dizaino tendencijų, kurios kadaise gal bus vertinamos kritiškai.

Daug specifinių įvairių sričių žinių

Šalia viso to, studijos VIKO suteikia ir įvairiausių kitų kraštovaizdžio dizaineriui reikalingų technologinių-inžinerinių žinių pagrindų – aplinkotvarkos objektų statybos, laistymo sistemų, lauko apšvietimo, mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių projektavimo.

Studijos visą gyvenimą

Spartėjantys pokyčiai visose srityse, taip pat ir aplinkos di-

zaino technologijose, kelia vis naujų iššūkių ir kraštovaizdžio dizaino specialistams. Kraštovaizdžio dizaino studijos VIKO suteikia teorinių ir praktinių pagrindų, reikalingų tolimesniam tobulėjimui šioje srityje, nes savo profesinėje karjeroje dizaineris neišvengiamai susidurs su begale naujai atsirandančių technologijų, medžiagų, gaminių, įrenginių ar teisinių regulavimų – įvairiausių dalykų, kurių šiandien net neišivaizduojame. Tai reikalaus nuolatinių pastangų atnaujinant ir tobulinant savo turimas kompetencijas.

Darbo pobūdis

Dirbant šį darbą galimas lankstesnis darbo grafikas, mažiau rutinos, daugiau gamtos, gryno oro. Kraštovaizdžio dizaino specialistų, kurie mokėtų kurti bei skaityti brėžinius, žinotų technologijas, dirbtų atsakingai, darbo rinkoje nepakanka. Baigus studijas galima dirbti tiek mažose, tiek didelėse aplinkotvarkos įmonėse Lietuvoje bei užsienyje, taip pat botanikos soduose, parkuose, savivaldybėse arba įsteigti savo įmonę. Daugiausia džiaugsmo suteikia veikla, kurios rezultatus galima matyti. Taip pat labai motyvuoja matyti darbu patenkintus užsakovus.

Profesinės praktikos

VIKO studijos vyksta trejus metus ir yra orientuotos į praktinę veiklą. Praktikos atliekamos du kartus per metus tiek mažose, tiek didelėse aplinkotvarkos įmonėse Lietuvoje bei užsienyje. Atliekant praktinį mokymą įmonėse, užtikrinamos sąsajos tarp teorinių žinių ir realios profesinės veiklos. Praktinius darbus studentai atlieka VIKO Agrotechnologijų fakultete tam specialiai įrengtose auditorijose bei kolegijos padalinyje VikoFlora (dekoratyvinių augalų ir želdinimo centras).

„Erasmus+“ mainų programa

Pagal „Erasmus+“ programą studentai gali studijuoti užsienio aukštosiose mokyklose: Nitros žemės ūkio universitete (Slovakija), Algarvės universitete (Portugalija), Anhalt universitete (Vokietija), Madrido universitete (Ispanija), Seinajoki universitete (Suomija), Adnan Menderes universitete (Turkija), Liublino gyvybės mokslų universitete (Lenkija), Gento kolegijoje (Belgija) ir kt. Praktikos laikotarpiu studentai taip pat gali pasirinkti išvykti į pasirinktą užsienio šalį ir ten įgyti profesinės patirties. Pagal „Erasmus+“ programa yra mokama mobilumo stipendija.

Baigus studijas tampama aukštos kvalifikacijos aplinkos inžinerijos specialistu. Inžinieriaus diplomas teikia plačias įsidarbinimo galimybes.

VIKO nuotraukos

Studentai svečiuojasi pas žymų kraštovaizdžio dizainerį V. Eicher-Lorką.